

Hvilken vej har biodiversiteten reelt udviklet sig siden opgørelsen i 2010 ?

Er Rødlistens datagrundlag solidt og formidles resultaterne retvisende?

Umiddelbart forlød det ved offentliggørelsen fra Aarhus Universitet(AU) i 2019, at antallet af truede arter i Danmark siden 2010 var steget fra 2262 (28%) til 4439 (41,6% af de undersøgte arter). I antal en fordobling.

Klart at en så voldsom udvikling gav anledning til store overskrifter og panderynker. NGO'ere og politikerne fulgte derfor 'forskernes' råd om mere og vildere natur. Parolen blev hurtigt til 75000 ha urørt skov, rewilding og etablering af Naturnationalparker *for at stoppe biodiversitetskrisen*.

Således lød det fra Danmarks Naturfredningsforening (og kan fortsat læses på DN's hjemmeside):

"Men udviklingen fra 28 procent rødlistede arter i 2010 til 41,6 procent i 2019 er bekymrende. Og også arter, vi tidligere har opfattet som helt almindelige, er nu kategoriseret som truet. For eksempel hættemågen, der ifølge optællinger på deres ynglested i den danske del af Vadehavet er gået tilbage med 45 procent de seneste 30 år. Den nye rødliste viser dermed, at selv hidtil almindelige danske arter nu er i tilbagegang. Og det er bekymrende, mener Maria Reumert Gjerding, fordi det er udtryk for en helt generel tilbagegang for den danske natur." .."4439 arter er nu vurderede som rødlistede mod 2262 i den tidligere". Se link:

<https://www.dn.dk/nyheder/ny-rodliste-helt-almindelige-dyr-er-nu-truet-i-danmark/>

Nogle få fagpersoner kunne ikke helt få disse forfærdelige kendsgerninger til at passe med den konkrete virkelighed, de kendte fra deres daglige arbejde. De havde svært ved at tage AU's resultat helt til troende og begyndte derfor at granske lidt i Rødlistens datagrundlag og bearbejdelsen af dette. Man fandt bla. det besynderlige, at den voldsomme stigning i meget høj grad hang sammen med, at en stor kategori af arter, for hvilke datagrundlaget var utilstrækkeligt (kaldet DD = data deficit) af samme grund ikke var blevet optaget på Rødlisten i 2010. Derimod blev samme kategori DD, (stadig med utilstrækkelige data) i al diskretion optaget på Rødlisten i 2019 med ikke mindre end 1638 arter. På baggrund af disse få fagpersoners arbejde blev der i efteråret 2020 rejst en række spørgsmål til miljøministeren i Folketinget Miljø- og Fødevarerudvalg. I starten svarer ministeren (efter indstilling fra Miljøstyrelsen) ret luftigt, at det er helt i overensstemmelse med de internationale retningslinier udarbejdet af IUCN. Derefter blev spørgsmålene yderligere præciseret og så fremkom dette svar:

"Aarhus Universitets rødlistemanual følger IUCN's vejledning og kriterier, og udarbejdelsen af den danske rødliste sker i overensstemmelse med disse. Manualen vedrører primært tekniske anvisninger for, hvordan man foretager vurderingen af arters risiko for at uddø og regulerer ikke sammenstillingen af data i nationale rødlistes. Inddragelsen af DD i gruppen

af rødlistede arter i Danmark er et valg, som efter indstilling herom fra Aarhus Universitet er bakket op af Miljøstyrelsen". Se link:
<https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/mof/spm/153/svar/1716951/2286313.pdf>

Her kan man altså direkte læse, at AU har indstillet og Miljøstyrelsen har bakket op. I hvilken udstrækning, der ligger en direkte politisk beslutning bag, får stå lidt hen i det uvisse, men det er næsten utænkeligt, at det ministerielle embedsapparat ikke har kunnet forestille sig, hvordan indregning af DD-kategorien ville forrykke billedet i retning af en voldsom tilbagegang i biodiversiteten, når Rødlisten formidles sådan at alle de arter, der er på listen er dokumenteret truede. En tolkning som også kommer til udtryk i f.eks. DN's ovenstående tolkning.

I øvrigt er denne indstilling og opbakning til at indregne DD-kategorien også bemærkelsesværdig derved, at godt nok er 'sammenstillingen af data i nationale rødlistener' ifølge det oplyste op til det enkelte land, men så vidt det fremgår af det omfattende materiale, er det udover Danmark kun Sverige, der har sammenstillet sin rødliste sådan.

Efter at rødlisteproblematikken i efteråret blev behandlet i MOF, har såvel AU og Naturstyrelsen af flere omgange revideret deres hjemmesider om Rødlisten, senest 6. april 2021. Her opstillede man omsider en sammenlignelig tabel for Rødlisten 2010 og 2019 (se nedenfor), idet man nu også endelig indregnede DD-kategorien i både 2010- og 2019-Rødlisten.

Tabel 4, Rødliste 2019. Oversigt over antal arter i Rødliste 2010 og Rødliste 2019 for de 7 rødlistekategorier: Regionalt uddød (RE), kritisk truet (CR), truet (EN), sårbar (VU), næsten truet (NT), utilstrækkelige data (DD) og livskraftig (LC). De seks første kategorier (RE til DD) udgør tilsammen de rødlistede arter. De truede arter omfatter kategorierne kritisk truet (CR), truet (EN) og sårbar (VU). For hver kategori er vist antal arter og andelen af de rødlistevurderede arter. NA er arter, der ikke er relevante at vurdere eller ikke er vurderet (NE). Andelen er vist som andelen af de rødlistevurderede arter. Bemærk at antallet af arter vist for Rødliste 2010 ikke svarer fuldstændig til opgørelserne på hjemmesiden for Rødliste 2010, hvilket kan blandt andet kan forklares med ændringer i nomenklatur.

	Rødliste 2010		Rødliste 2019	
	Antal arter	Andel	Antal arter	Andel
Regionalt uddød (RE)	303	3.7 %	389	3.6 %
Kritisk truet (CR)	368	4.5 %	379	3.6 %
Truet (EN)	494	6.1 %	664	6.2 %
Sårbar (VU)	658	8.1 %	801	7.5 %
Næsten truet (NT)	429	5.3 %	568	5.3 %
Utilstrækkelige data (DD)	618	7.6 %	1.638	15.4 %
Livskraftig (LC)	5.252	64.7 %	6.223	58.4 %
Ikke relevant (NA) + ikke vurderet (NE)	2.378		2.614	
Behandlede arter	10.500		13.276	
Vurderede arter	8.122		10.662	
Rødlistede arter	2.870	35.3 %	4.439	41.6 %
Truede arter	1.520	18.7 %	1.844	17.3 %

Se link: <https://bios.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlistframe/roedliste-2019/forskelle/>

Som man kan se, så medførte denne beskedne regneøvelse, at den først udmeldte stigning på 13,6 procentpoint (fra 28 til 41,6%) i antal rødlistede arter, nu faldt til 6,3% til procentpoint (fra 35,3% til 41,6%). Man skulle tro, at en så god nyhed, som at biodiversiteten (som alle politikere med god grund står i kø for at bekymre sig om) ikke var nær så presset som først angivet, ville blive meldt ud med begejstring – men det blev afviklet i dybeste stilhed.

Man kunne også have forestillet sig at regne, som der blev gjort i 2010 og som alle andre lande (undtagen Sverige) gør. Et regnestykke, hvor DD-kategorien, som repræsenterer arter, hvorom der foreligger 'utilstrækkelige data', *ikke* optages på Rødlisten på grund af det manglende datagrundlag. Det regnestykke har man ikke foretaget, men det tager 3 min og resultatet bliver så 27,7% truede arter i 2010 og 26,2% i 2019, *altså et lille fald i andelen af truede arter!*

Ovenstående er langt fra hele historien om Rødlisten. Det er blot det, der kan dokumenteres umiddelbart via få klik på nettet. En ting er, at resultatet som vist bliver bestemt af den valgte regnemetode – men skal man helt til bunds, kræver det en granskningskommission af samme omfang, som det f.eks. kræver at kortlægge de mest kreative selskabstømmer-virksomheder.

En troværdig Rødliste, og en retvisende tolkning af den, er helt afgørende for Danmarks natur de kommende årtier, for den hidtil antagede voldsomme tilbagegang for biodiversiteten er hovedbegrundelsen for regeringens omfattende natur- og biodiversitetsprogram med udlæg af 75.000 ha urørte skove og oprettelse af 15 konstruerede naturnationalparker.

Spørgsmålene næsten tårner sig op:

1. Hvorfor foregår revisionen af Rødlisten på en måde, så man ikke løbende kan følge ændringerne, idet tidligere versioner slettes?
2. Hvorfor foregår det 'under radaren'? Hvorfor formidles den/de gode nyheder ikke?
3. Har Aarhus Universitet igen lavet politisk bestillingsarbejde på jordbrugsområdet?
4. Hvorfor er der så lille en personkreds og så stort personsammenfald bag Rødlisten, bag Rewilding og bag Naturnationalparker?
5. Hvilke normfaste undersøgelsesmetoder og kontrolmekanismer foreligger der til sikring af Rødlistens datagrundlag, validitet og kommunikative redelighed?

6. Hvorfor har politikerne ikke villet afveje ønsket om urørt skov mod ønsket om at begrænse CO2-udledningen?
7. Det er ikke kun de valgte beregninger bag Rødlisten, der synes tendentiøse. Hele det 'videnskabelige' belæg bag Rewilding, Naturnationaparker og Urørt forekommer fortænkt, løsagtigt og tendentiøst. Hvorfor er ingen åben, faglig dialog mulig?
8. Hvorfor er der ikke nogle af de erfarne folk i Naturstyrelsen, der kan tale frit, før de går på pension?
9. Skal regeringens økonomisk relativt billige naturpolitik, som sender en stor, ikke bogført regning til klimaet, anvendes til at greenwashe forsømmelser på klimapolitikken?
10. **Hvilken vej har biodiversiteten reelt udviklet sig siden opgørelsen i 2010 ?**

Notat udarbejdet i uge 16 og afsluttet 21/4-2021

Søren Grene
Uafhængig af interesser